

Brot úr kvinnulívi

Í hesi bók er eitt úrval av tí tilfari, ið kom inn til stuttsegukappingina, sum Kvinnutíðindi lýstu í 1985. 34 handrit komu inn, her eru 19, í mangar mátar sera ymisligar søgur prentaðar. Summar søgur eru fullbornar novellur, aðrar meira at kalla prosabrot. Millum høvundarnar eru nevnt, vit kenna sum skrivandi kvinnur, aðrar hava ikki áður skrivað ella almennakunngjørt tað, tær hava skrivað. Høvundarnir umboða fleiri aldursbólkar, tann elsta er fødd í 1916, tann yngsta í 1968, tær flestu tó millum 1940 og 1960.

»Hvussu høvdu føroyskar kvinnur skrivað, um tær sjálvar skuldu givið innlit í hugaheim, livsumstøður og dreyms sínar?« var ein spurningur, sum varð settur fram í Kvinnutíðindinum, tá ið lýst varð til segukappingina. Innihaldsliga eru søgurnar ymiskar; eitt hava tær tó í felag: allir høvuðspersónarnir eru konufólk. Her eru endurminningar, ið lýsa kvinnulív í ymsum tíðum, í ymsum sosialum og mentanarligum umhvørvi, vakrar og kenslubornar løtulýsingar av familjulívi, vinskapi, móðurkenslum, dreymsum

o.m.ø., og søgur við eini skipaðari segugongd.

Fyri ein stóran part av søgunum er kvinnuverðin, soleiðis sum hon verður lýst, nokkso trong, røkkur ofta ikki longur enn til útdyrnar, og søgurnar koma sostatt at handla um frælsi og ófrælsi — hvussu sameina tað at fáa tað burtur úr livinum, sum evni og dreyms geva møguleika fyri, uttan at sleppa akkerinum, sum maðurin umboðar. Í heila tikið er maðurin ógvuliga sentralur persónur í livinum hjá nógvum av hesum kvinnum, um enn hann ofta, saman við børnunum, er ein forðing hjá teimum fyri at sleppa at royndu sínar gávur og møguleikar úti millum fólk.

Spegla hesar søgur so veruleikan? kunnu vit spyrja. Og tað er ilt at svara, tí kvinnulív og -dreyms eru eins ymisk og hjá monnum. At eitt slíkt søgusavn skuldi givið eina umboðandi mynd av »tí føroysku kvinnuni« hevði verið eitt heilt órimligt krav.

Í bókini »Kvinnurøddir« skrivur Malan Simonsen um munin á tí, sum kvinnur og menn skrivaðu um í

1890, at »einasta kvinnan, sum hevði yrking í bløðunum yrkti sorgaryrking um, at drongurin sveik hana. Tað merkti ótrygga støðu sosialt og sálarliga restina av tíð hennara ... Einkin óvanligt í tí, eftirsum hugmyndafrøðin — tær hugsanir, vit hava um heimin og okkum sjálvi, oftast lagar seg eftir umstøðunum, t.e. sum oftast haltar hon aftan á broytingunum í samfelagnum í staðin fyri at fylgjast við teimum ella ganga undan«.

Nakað tað sama kann sigast um Frostrósar. Kvinnurnar eru ikki komnar út í tað lmennta samfelagið her, tær eru bert áleiðis. Tann knappliga broytingin, sum hend er hjá okkum hesi seinastu árin, tá ið kvinnur í hópatali eru komnar út úr privatsferuni og út í vinnulívið, allar yrkisgreinar og politiskt arbeiði, og fyri ein stóran part hava vundið seg upp eftir samfelagsstiganum, sæst ikki aftur í hesum søgum. Men tað kann kanska eisini koma av tí definition, at kvinnulívið, sum varð sett upp í Kvinnutíðindinum 2/85 í sambandi við segukappingina, har dømi um kvinnulív vórðu nevnd sum at

eiga børn, binda, vaska upp o.s.f.r.; tað nærmasta, ið vit koma tí almenna livinum er »tá ið vit fara til arbeiðis«. Hetta kunnu tær, sum hava sent søgur inn, hava fatað sum ein karm um, hvat ið søgurnar skuldu vera um.

At enda skal verða nevnt, at hetta er ein eftir mínum tykki sera vøkur bók, tann bláa perman hóska til titlun, og bókini er prýdd við fleiri myndum. Eitt arbeiðshefti gevur uppskot til uppgávur til undirvísingarbúks og hjálp til nærlesing av søgunum. Hentar eru eisini upplýsingarnar um høvundarnar aftast í bókini.

Elin Súsanna Jacobsen

Frostrósar og aðrar
søgur
Útgevari: Kvinnu-
tíðindi og Føroya
Skúlabókgagnunur
Tórshavn 1987

Leygardagin 5. desember kl. 15 lesur Astrid Joensen upp úr nýggja yrkingasavni sínum í Norðurlandahúsinum

SVAR

*Einaferð
váfrískan morgun
finnur tú kanska blómu
nýsprotta sum mína fyrstu gávu*

*Summarsins heitu dagar
fert tú at hoyra mín latur
í ánni
heystbleikar nætur
mítt bankandi hjarta*

*Men lat ei í lívsdansi tínum
meg tyngja um hug tín*

*Hinmeggin brúnna
treði eg dansin
í hvítum klæði*

Skrivstovufólk

Søkt verður eftir skrivstovufólkum til deildirnar, ið líkningarráðið fer at seta á stovn í Eysturoynni og Norðurstreymoy, og verða stórvini hesi:

- 2 skrivstovufólk til deildina í Fuglafirði
- 2 skrivstovufólk til deildina í Runavík
- 2 skrivstovufólk til deildina í Kollafirði

Arbeiðið fevnir um alt vanligt arbeiði innan skrivstovu og skattaumsiting.

Umsøkjara skulu hava skrivstovu-útbúgving. Persónar, ið hava roknskaparinnlit ella royndir innan skattaumsiting, hava fyrirum.

Stórvini verða lønt eftir sáttmála millum Føroya Landsstýri og Starvsmannafelagið sambært starvsskipan líkningarráðsins.

Áhugað fáa meira at vita um starvið við at ringja til tlf. 14511.

Umsókn saman við prógvum skal inn-
an 11. des. 1987 verða send til Lík-
ningarráð Føroya, postboks 51, 110
Tórshavn.

Líkningarráð Føroya, 19. nov. 1987

Deildarleiðari

Søkt verður eftir deildarleiðarum til deildirnar, ið líkningarráðið fer at seta á Stovn í Eysturoynni og Norðurstreymoy, og verða stórvini hesi:

- 1 leiðari til deildina í Fuglafirði
- 1 leiðari til deildina í Runavík
- 1 leiðari til deildina í Kollafirði

Umframt at hava dagligu leiðsluna av deildini, skal ein deildarleiðari eisini vera skrivari í skattasurningum hjá øllum líkningarnevndum/bygdarráðum í økinum.

Umsøkjara skulu duga at arbeiða sjálvstøðugt og skulu hava góð fyriskipanar og samarbeiðsevni.

Umsøkjara við hægri bókligari útbúgving / royndum innan fyrisiting / skattaumsiting / roknskap / grannskoðan hava fyrirum.

Stórvini verða lønt eftir útbúgving. Verður umsøkjari settur eftir sáttmála millum Føroya Landsstýri og Starvsmannafelagið, verður hann løntur í 29. lønarflokki.

Áhugað fáa meira at vita um starvið við at ringja til tlf. 14511.

Umsókn saman við prógvum skal inn-
an 11. des. 1987 verða send til Lík-
ningarráð Føroya, postboks 51,
110 Tórshavn.

Líkningarráð Føroya,
19. nov. 1987